

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K. Po2 br. 22/10

Glavni pretres 26.05.2010.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Saslušanje svedoka Ljubomira Solakovića

Početak oktobra 1991. artiljerijskim oružjem gađana je seoska katolička crkva i silosi u Lovasu. Selo je 10.10.1991. napadnuto, prvo artiljerijskom vatrom u trajanju od oko pola sata, a onda je usledio pešadijski napad. Tada su ubijeni mnogi meštani sela među kojima Cecilija i Dane Badanjak, šumar Mirko iz Tovarnika, Vid Krizmanić, Bata Polić, bračni par Jovanović. Skrivao se u kući, a onda je čuo da mora da se prijavi u Zadrugu. Meštani Hrvati su morali da nose bele trake oko ruku i da svoje kuće obeležavaju belim čaršavima. Odmah po zauzimanju sela, postavljeni su vojni punktovi sa tenkovima. Dana 17. oktobra pozvani su na sastanak u Zemljoradničkoj zadruzi. Pre ulaska u dvorište, pretresali su ih i tukli. Tu su sedeći na drvenim klupama proveli noć. Čuvalo ih je pet-šest vojnika u SMB uniformama. U dvorištu Zadruge postavljena su dva mitraljeza. Mnogi zatvoreni meštani su tučeni i maltretirani. Od zadobijenih batina sutradan je preminuo Marko Filić. Optuženi Ljuban Devetak izdvojio je grupu od desetak meštana, kako je on rekao, *radni vod* i oni su otišli odatle. Tokom noći su neki vojnici popisali njihova imena. Sutradan ujutru, u dvorište zadruge ponovo je došao optuženi Devetak i odatle je odveo još neke meštane. Dvadesetak zatvorenika bili su izuzetno okrutno tučeni i ubadani nožem. Od vojnika seća se imena Petronije, Marko, Nikola, *Bokser*, Zoran. Ubrzo nakon toga, došao je kamion sa rezervistima JNA u šarenim maskirnim uniformama braon boje i šlemovima sa petokrakama. Neki pripadnik paravojne jedinice održao je kratak govor i naredio im da se postroje i da idu u berbu grožđa. Formirali su kolonu, pri čemu su prvo zatvoreni Hrvati bili u sredini, a sa njihove leve i desne strane vojnici, a onda su se prestrojili - vojnici su bili u sredini, a meštani sa strane. Tokom kretanja kolone, vojnici su tukli zatvorenike. Boško Bođanac nije mogao da hoda, zbog zadobijenih rana nanetih ubodima nožem, zbog čega ga je neki vojnik ubio. Vojnici su ih odveli do parcele sa detelinom i naredili im da se držeći se za ruke i pomerajući noge levo-desno kreću kroz detelinu. Vojnici su se kretali iza njih na udaljenosti od 30 do 50 metara i pucali im iznad glava. Neko od meštana video je mine, te je neki vojnik gurnuo Ivana Kraljevića na minu. Došlo je do eksplozije, a zatim su vojnici zapucali po njima. Kada je pucnjava prestala, putem je prošlo vojno vozilo iz kojeg je izašao neki starešina JNA, koji je naredio da se sa tim prestane i da se ranjeni meštani odvedu u bolnicu. Na minskom polju ubijeno je 20 meštana Hrvata: Marijan Marković, Darko Solakvić, Tomislav Sabljak, Ivan Sabljak, Marko Sabljak, Ivan Conjar, Mato Hodak i drugi čijih se imena ne seća. Meštani Josip Ostrun i Vlado Bošnjaković su deaktivirali neeksplodirane mine. Svedok je sa ostalim ranjenicima odveden je u Šid u bolnicu. Na putu do bolnice preminuo je Josip Turkalj. Vraćeni su u selo gde im je doktor Slobodan Kačar pružio medicinsku pomoć. U Lovasu je bio do decembra 1991, kada je dobio naređenje da se iseli.

Pitanja zamenika tužioca

Meštani Srbi koji su nešto pre napada napustili Lovas, učestvovali su kao predvodnici u oružanom napadu na selo. Pre napada na selo, između meštana Hrvata i predstavnika JNA, vođeni su pregovori o predaji oružja. Dan nakon napada, Dušan Grković i optuženi Željko

Krnjajić pretresli su njegovu kuću i od njegovog oca tražili oružje. Meštani Hrvati zatvarani su u prostoriju u Zemljoradničkoj zadruzi, podrumu zgrade mesne kancelarije i u podrumu kuće Bore Kesera, gde je bila stanica policije. Srpski vojnici su nosili SMB i maskirne uniforme, a neki su bili i u civilnoj odeći. Na dan odvođenja civila na minsko polje, u centru sela, video je optuženog Milana Devčića u policijskoj uniformi. Optuženi Milan Radojčić, koga su neki vojnici oslovljavali sa *kapetane*, upisivao je imena meštana Hrvata koji su se javljali u Zadruhu.

Pitanja optuženih

Optuženi Ljuban Devetak osporavao je da je 17. oktobra bio u dvorištu Zemljoradničke zadruge. Optuženi Željko Krnjajić ističe primedbu da je svedokovog oca video 10. a ne 11. oktobra.

Pitanja punomoćnica oštećenih

Na pitanje punomoćnice oštećenih Nataše Kandić, svedok je rekao da su na minskom polju vojnici, u dva navrata, pucali u meštane, prvi put nakon eksplozije mine i drugi put nakon što su ranjenima naredili da se jave. Svedok je pogođen u ruku u drugoj pucnjavi, kada su ubijeni njegov brat Darko Solaković i sused Marijan Marković, koji su u prvoj pucnjavi bili ranjeni.

Komentar:

Svedok je saslušan putem video-konferencijske veze iz Županijskog suda u Vukovaru.

Fond za humanitarno pravo